

Pokračuje pozastavení odkladných operací, část poslanců by chtěla nechat rozhodnout nemocnice

vloženo: 15.2.2021, 09.36

Desítky tisíc odložených zákroků a několikaměsíční čekací doby na operace. S neustupující epidemií covidu-19 pokračuje i zákaz provádění odkladné péče. Některé nemocnice by ale přivítaly, kdyby i teď mohly operovat také neakutní zákroky. Prosadit to chce i část poslanců zdravotního výboru. Podle nich by si namísto plošného zákazu měli o odkladu péče podobně jako na jaře rozhodnout sami ředitelé nemocnic.

Například Jaroslava Obadalová potřebovala vyměnit kolenní náhradu. Původní letní termín se jí ale kvůli epidemii covidu posunul. I když platí zákaz odkladné péče, lékaři u paní Obadalové rozhodli, že dál není čas otálet.

„Pacienti, kteří čekají o čtyři, šest měsíců déle, než by měli, tak jsou samozřejmě ohroženi horším funkčním výsledkem. Prostor tady na to je, ale v podstatě jsme brždění celostátní restrikcí,“ říká primář ortopedie zlínské nemocnice Pavel Pilař.

Na kolenní náhradu tam čeká jedenáct pacientů. Od začátku epidemie nemocnice ve Zlíně odložila na dvě stě endoprotéz. Celkově odložili už přes tisíc zákroků.

„Chápeme, že situace v Královéhradeckém a Karlovarském kraji je vypjatá, ale jsou kraje, kde je situace nějaký týden už lepší, a my si myslíme, že by pacientům velmi pomohlo, kdyby alespoň ty menší výkony, které nevyžadují JIP, mohly být prováděny,“ myslí si poslanec a místopředseda výboru pro zdravotnictví Vít Kaňkovský (KDU-ČSL).

„Zvláště nyní, kdy se vývoj epidemie nelepší, musí nemocnice zůstat připraveny na případné zhoršení epidemické situace,“ uvádí mluvčí ministerstva zdravotnictví Barbora Peterová.

Z dvaceti oslovených nemocnic ale převažují ty, které by přivítaly volnější ruce v rozhodování. „Máme dost urgentních zákroků, které potřebujeme řešit a personál se nám nedostává, protože máme plně obsazené covidové stanice,“ říká ředitel Oblastní nemocnice Jičín Tomáš Sláma.

V Plzni formu omezení odkladné péče neřeší, akutní běží dál i v náporu covidových pacientů. „Důležité je obnovit například onkologickou operativu v plném rozsahu, například naše robotické centrum je zavřené,“ popisuje mluvčí Fakultní nemocnice v Plzni Gabriela Levorová.

„Pokud se některá nemocnice cítí na to, že by měla volnou kapacitu, mohla by ji nabídnout totálně přetíženým nemocnicím,“ myslí si prezident České lékařské komory Milan Kubek.

Zlínská nemocnice by byla pro stanovení určitého procenta lůžek, která by musela mít připravená pro pacienty odjinud. Zbytek by využila pro plánované výkony.

Omezení plánované péče

Nemocniční péče v Česku se reguluje už od března loňského roku. Omezení a zákazů se vydalo několik, celkem platí už 146 dní.

První ministerský předpis z poloviny března jen doporučoval omezit plánované neakutní zákroky. Přestal platit s koncem prvního nouzového stavu. Zákaz pak přišel v říjnu, vydal ho tehdejší ministr zdravotnictví Roman Prymula (za ANO). V prosinci jeho nástupce Jan Blatný (za ANO) vydal nejdřív omezení, v poslední den loňského roku pak i zákaz odkladné péče.

Podle lékařů tím trpí taky prevence, zejména rakoviny. Statistická data ukazují, že loni v porovnání s rokem 2019 klesl počet preventivních vyšetření o víc než 15 procent hned u několika programů.

Strach přijít k lékaři

Nejde ale jen o kapacity nemocnic či ambulancí. Mnoho lidí se bojí k lékaři, protože se obávají nákazy koronavirem. Lékaři teď znovu apelují, aby lidé nepodceňovali prevenci, ani léčbu. Pozdější pomoc bývá složitější.

Například osmapadesátiletý Petr Skromný měl bolesti hlavy, zvracel a byl unavený. K tomu se přidalo ještě špatné dýchání. Myslel si, že se nakazil koronavirem.

Potíže se stupňovaly, po třech dnech ho nakonec rodina dotlačila k tomu, aby se poradil s lékařem. Dcera ho odvezla autem k obvodní lékařce a ta hned poznala, že prodělal infarkt. Sanitka ho tedy převezla do pražského IKEMu. Právě kvůli tomu, že péči odborníků vyhledal pozdě, bude ale poškození srdce nevratné.

„Řada pacientů přijde pozdě nebo je vyšetřována, aby se vyloučil covid, a potom teprve se věnují tomu, co je ta hlavní diagnóza. Každá minuta hraje potom roli v léčení,“ říká přednosta kliniky kardiologie IKEM Josef Kautzner.

Někdo kvůli strachu zanedbá akutní potíže, návštěvu lékaře ale oddalují i chronicky nemocní. „U cukrovky to může vést k tomu, že pacienti nejsou dobře kontrolováni. A to může mít vliv i na dlouhodobé následky,“ popisuje primář druhé interní kliniky Fakultní nemocnice u svaté Anny v Brně Jindřich Olšovský.

Třeba u screeningu nádorových onemocnění může mít taková praxe fatální následky. „Pokles je určitě u počtu kolonoskopických vyšetření, to znamená konečníku a tlustého střeva, tam se to v čase evidentně může promítnout do nárůstu mortality,“ říká přednosta Onkologické kliniky Všeobecné fakultní nemocnice v Praze Luboš Petruželka.

Na problém ukazují taky data největší zdravotní pojišťovny – VZP. V roce 2019 přišlo za devět měsíců na mamograf téměř 305 tisíc žen, loni jich ve stejném období bylo asi 266 tisíc. A méně se chodilo taky právě na vyšetření tlustého střeva. V meziročním srovnání o 66 tisíc pacientů.

Stát chce teď lidem prevenci znovu připomínat. Starším ženám, které nechodí na gynekologické prohlídky, pošle samo-odběrové sady s testy na přítomnost HPV viru, který způsobuje rakovinu děložního čípku.